OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wicku został powołany na mocy uchwały Gminnej Rady Narodowej w Wicku nr XII/29/90 z dnia 27 lutego 1990 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz statutem Ośrodka Pomocy Społecznej, realizujemy zadania własne gminy –obowiązkowe i fakultatywne –finansowane z budżetu gminy i zadania zlecone –w tym specjalne programy rządowe finansowane z budżetu centralnego, oraz zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej, oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, realizowanych w dziale: Świadczenia Rodzinne.

Do głównych zadań realizowanych przez ośrodek z zakresu pomocy społecznej, należy:

- przyznawanie i wypłata zasiłków stałych oraz przysługujących do nich dodatków i świadczeń;
- przyznawanie i wypłata zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłata zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłata zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego oraz wykonywanie innych zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- przyznawanie pomocy rzeczowej w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie się;
- wykonywanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznanych potrzeb gminy;
- występowanie do gminy o udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- pokrywanie wydatków na świadczenia lecznicze;
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- wykonywanie pracy socjalnej;
- sprawianie pogrzebów;
- kierowanie do domów pomocy społecznej;
- świadczenie usług opiekuńczych w domu chorego;
- dożywianie dzieci;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki nad dzieckiem i rodziną;

Z zakresu Świadczeń Rodzinnych:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń opiekuńczych: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenia pielęgnacyjne;

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a także powinny odpowiadać celom i możliwościom finansowym ośrodka. Zakres i wysokość przyznawanej pomocy zależą przede wszystkim od sytuacji bytowej osoby zainteresowanej, jej sytuacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej.

Formy Pomocy

Główne formy pomocy świadczone przez Ośrodek Pomocy Społecznej obejmują:

1. W zakresie zasiłków pieniężnych i pomocy w naturze:
    - zasiłek stały,
    - zasiłek okresowy,
    - zasiłek celowy,
    - zasiłek specjalny celowy,
    - świadczenia rodzinne, w tym:
        - zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami,
        - świadczenie pielęgnacyjne,
        - zasiłek pielęgnacyjny,
    - składki na ubezpieczenie zdrowotne,
    - składki na ubezpieczenie społeczne,
    - udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania,
    - sprawienie pogrzebu,
    - pomoc pieniężną dla kombatantów oraz osób będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, z Państwowego Funduszu Kombatantów.
2. W zakresie innych form pomocy:
    - usługi opiekuńcze,
    - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
    - kompletowanie dokumentacji potrzebnej przy umieszczaniu osób w domach pomocy społecznej i środowiskowych domach samopomocy,
    - poradnictwo specjalistyczne,
    - organizowanie zimowisk i kolonii,
    - organizowanie imprez okolicznościowych dla dzieci, osób starszych, bezdomnych i samotnych,
    - współpracę z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz innymi instytucjami w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej.

Zasady udzielania świadczeń z pomocy społecznej

Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz cudzoziemcom, zamieszkującym i przebywającym na tym terytorium, posiadającym zezwolenie na pobyt stały lub status uchodźcy, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności,
- przemocy w rodzinie,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Występowanie jednej z powyższych okoliczności równocześnie z kryterium dochodowym jest warunkiem nabycia prawa do ubiegania się o pomoc społeczną. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, tj. dla osoby samotnie gospodarującej 461 zł., osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 316 zł., określonego w art. 4 ust.1 ustawy o pomocy społecznej. Osobom i rodzinom uzyskującym dochód z gospodarstwa rolnego, kryterium dochodowe określa się w ten sam sposób, przyjmując, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości określonej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, tj. obecnie 194 zł. Do dochodów nie wlicza się:

- alimentów świadczonych przez osoby w rodzinie na rzecz innych osób,

- jednorazowych świadczeń socjalnych,
- świadczeń w naturze,
- świadczenia pieniężnego w postaci składki na ubezpieczenie społeczne, opłacanej przez ośrodki pomocy społecznej.

W razie wystąpienia rażących dysproporcji, między wysokością dochodu, a rzeczywistą sytuacją majątkową stwierdzoną przez pracownika socjalnego, kierownik ośrodka pomocy społecznej może odmówić przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienie własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego przez osobę uzależnioną, mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Zasiłek rodzinny przysługuje każdej rodzinie, w której miesięczny dochód na osobę w 2002 roku nie przekroczył **504 zł** netto (583 zł w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym). Generalnie przysługuje na dzieci do lat 18, a jeżeli się uczą –do końca szkoły, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 lat. Natomiast na dziecko niepełnosprawne, jeżeli się uczy –do ukończenia 24 lat, gdy ma orzeczony, co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności przed ukończeniem 21 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują następujące dodatki:

1. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego, w wysokości 400 zł miesięcznie.
2. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka (przysługuje osobom spełniającym kryterium dochodowe) wysokość dodatku -170 zł na dziecko (250 zł na dziecko niepełnosprawne).
3. Dodatek z tytułu urodzenia dziecka –jednorazowy dodatek w wysokości 500 zł za każde urodzone dziecko;

4. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Jeżeli ojciec lub matka stracą prawo do zasiłku dla bezrobotnych, mogą otrzymać dodatek do zasiłku rodzinnego w wysokości 400 zł.
5. Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w wysokości 50 zł na dziecko do 5 lat i 70 zł na dziecko uczące się w wieku 6-24 lat.
6. Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, wypłacany raz w roku we wrześniu w wysokości 90 zł.
7. Dodatek z tytułu nauki dziecka poza miejscem zamieszkania, wypłacane od września do czerwca, przeznaczone na częściowe pokrycie wydatków związanych z koniecznością zamieszkania dziecka w miejscowości, w której znajduje się szkoła w wysokości 80 zł, oraz na dziecko dojeżdżające do szkoły znajdującej się w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania w wysokości 40 zł.

Poza dodatkami do zasiłku rodzinnego wypłacane są świadczenia opiekuńcze, które są zupełnie odrębnym świadczeniem. Zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 144 zł miesięcznie przysługuje niepełnosprawnemu dziecku lub osobie powyżej 16 roku życia posiadającego orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także umiarkowanym, jeśli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny otrzymują także osoby powyżej 75 roku życia –bez względu na stan zdrowia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie rezygnującej z pracy, by zająć się wychowaniem niepełnosprawnego dziecka do ukończenia 16 lat, jeśli ma orzeczenie o niepełnosprawności lub niepełnosprawnemu starszemu dziecku, (gdy ma orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności). Przysługuje, jeżeli dochód w rodzinie nie przekracza 583 zł. Dodatek wynosi 420 zł miesięcznie.

Obowiązki osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną

Osoby lub rodziny, korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo przyznanych świadczeń, ich celowe niszczenie, bądź też marnotrawstwo własnych zasobów materialnych, a także ich nieracjonalne wykorzystywanie mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Zakres i formy współdziałania określa kierownik ośrodka pomocy społecznej lub upoważniony przez niego pracownik.

Osoby i rodziny, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, są zobowiązane poinformować o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. Świadome wprowadzenie w błąd pracownika socjalnego może spowodować zmianę decyzji na niekorzyść strony, oraz naliczenie nienależnie pobranych świadczeń. Świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi, niezależnie od dochodu rodziny.

Tryb udzielania pomocy społecznej

Tryb przyznania świadczenia z pomocy społecznej składa się z następujących etapów:

1. Zgłoszenie wniosku o udzielenie pomocy:
    - osobiste, pisemne lub telefoniczne zgłoszenie osoby ubiegającej się o pomoc do pracownika socjalnego (zgłoszenie może nastąpić z urzędu lub może go dokonać przedstawiciel ustawowy lub inna osoba za zgodą ubiegającego się o pomoc).
2. Sporządzenie wywiadu środowiskowego i planu pomocy:
    - rozeznanie przez pracownika socjalnego sytuacji osobistej i rodzinnej osoby ubiegającej się o pomoc społeczną, tj. przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania klienta,
    - wspólne (pracownik socjalny z osobą lub rodziną) opracowanie planu pomocy.
3. Sporządzenie decyzji i wydanie jej osobie ubiegającej się o pomoc społeczną.
4. Realizacja przyznanych świadczeń.

Złożenie wniosku

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, bądź innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ośrodek przyjmuje także wszelkie zgłoszenia od osób, instytucji i organizacji społecznych, dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie na terenie gminy, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokajania np. potrzeb bytowych. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika.

Wywiad środowiskowy

Podstawą udzielenia pomocy jest wywiad środowiskowy sporządzony w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc, a w sprawach niecierpiących zwłoki, w miejscu pobytu osoby ubiegającej się. Brak zgody na przeprowadzenie wywiadu jest równoznaczny z rezygnacją z pomocy społecznej.

Celem wywiadu środowiskowego jest rozeznanie sytuacji bytowej, rodzinnej, zdrowotnej i mieszkaniowej osoby (rodziny) ubiegającej się o pomoc.

Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w ciągu 14 dni od daty wszczęcia postępowania, a w sprawach pilnych w terminie 2 dni. Strona występująca o pomoc powinna zgromadzić dokumenty stanowiące podstawę ustalenia jej danych personalnych, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej. W trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego ustalany jest, w porozumieniu z klientem, plan pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy mogą zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Wydanie decyzji

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie decyzji w ciągu miesiąca. Wszystkie decyzje o przyznaniu pomocy, a zwłaszcza decyzje o odmowie przyznania pomocy, wydawane są w formie pisemnej. Wyjątek stanowią świadczenia w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, itp. Stronom przysługuje odwołanie od decyzji Ośrodka Pomocy Społecznej.

Realizacja świadczeń

Realizacja świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej odbywa się zazwyczaj w formie wypłat w kasie OPS, w terminach określonych w decyzji. Pomoc w formie rzeczowej realizowana jest w sklepach znajdujących się na terenie gminy.

Realizacja świadczeń rodzinnych odbywa się w formie wypłat w kasie OPS, lub na wniosek klienta przelew na konto.

Wymagane dokumenty

Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej są zobowiązane do udokumentowania swojej trudnej sytuacji społeczno-bytowej. Wiąże się to z koniecznością dostarczenia przez osoby ubiegające się o pomoc szeregu różnorodnych zaświadczeń, oświadczeń itp. Szczegółowych informacji w każdym indywidualnym przypadku udziela właściwy pracownik socjalny w trakcie zgłaszania się o pomoc lub w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego. W przypadku niemożności dostarczenia danego dokumentu przez klienta, pracownik socjalny może dołożyć starań do jego zdobycia. Wywiad środowiskowy, dokumenty wymagane przy przyznaniu pomocy społecznej, decyzje administracyjne na podstawie, których następuje realizacja zaplanowanych świadczeń, a także inne pisma przychodzące i wychodzące z ośrodka, dotyczące danej osoby (rodziny), przechowuje ośrodek i stanowią one dokumentację klienta od początku jego korzystania z pomocy społecznej (okres przechowywania dokumentacji -5 lat).

Odwołania od decyzji OPS

Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej są wydawane w formie pisemnej. Właściwy organ może zmienić lub uchylić decyzję administracyjną na niekorzyść strony bez jej zgody, w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany w sytuacji dochodowej lub osobistej osób otrzymujących świadczenia.

Stronom przysługuje prawo odwołania od decyzji OPS, w ciągu 14 dni od daty jej otrzymania. Odwołanie wnosi się na piśmie do OPS. Odwołania należy kierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.